

A. MATEŠ, *Skalinska ulica*, akvatinta

Jadranski zbornik, 1966; Antonio Michelazzi »sculptor Fluminensis«, Peristil, 1967—68, 10—11; Zaštitna iskapanja liburnijske nekropole na Gromačici kod Lopara na otoku Rabu, Diadora, 1968, 4; Sedam godina rada u istraživanju liburnijskog limesa, Osječki zbornik, 1969, 12; Antička jezgra Rijeke (s A. Faber), Jadranski zbornik, 1969; Gradina Badanj kod Crikvenice, ibid., 1976—77; Petnaest godina hidroarheoloških istraživanja u Kvarneru, Pomorski zbornik, 1976, 14; Graditeljsko nasljeđe Kastva, Kastavski zbornik, 1981, 2; Pregled kulturno-povijesnih spomenika Vinodola, Vinodolski zbornik, 1981, 2 i 1983, 3; Barok u Istri i Hrvatskom primorju, u knjizi: Horvat—Matejčić—Prijatelj, Barok; Sistem prethistorijskih gradina od Rijeke do Starada, Liburnijske teme, 1983, 5; Iz barokne Rijeke, Dometi, 1983, 1—3; Djela primorskih baroknih oltarista Gašpara Albertinija iz Pirana i Franje Capovilla iz Kopra na Kvarneru i u Rijeci, ZUŽ, 1984; Arheološki nalazi u Rijeci i okolici, Dometi, 1985, 4—5; Razvoj arhitekture 19. stoljeća u Rijeci, ibid.; Počeci izgradnje balneološke arhitekture u Crikvenici, Vinodolski zbornik, 1985, 4; Barokizacija sklopa Franjevačkog samostana i crkve Gospe Trsatke u Rijeci, Zbornik Matice srpske za likovne umjetnosti (Novi Sad), 1986; Crikvenica, područje općine, Zagreb 1987; Kako čitati grad. Rijeka, jučer, danas, Rijeka 1988; Rijeka (vodič), Zagreb 1988; Sakralna i profana arhitektura na području stare župe Vinodol, Vinodolski zbornik, 1988, 5; Uloga tršćanskih arhitekata u monumentalizaciji Rijeke, Peristil, 1988/89, 31—32; Pavlini na frankopanskom feudu u Hrvatskom primorju, u katalogu: Kultura pavlina u Hrvatskoj (1244—1786), Zagreb 1989; Crkva Gospe Trsatke i Franjevački samostan, Rijeka 1991; Marijanske teme u likovnoj opremi trsatke crkve Majke Božje, Dometi, 1991, 1—3; Spomenici kulture na području općine Crikvenica, Peristil, 1991, 34; Crkva Svetog Vida, Rijeka 1994.

LIT.: I. Reberski, Dr. Radmila Matejčić (1922—1990), Radovi IPU, 1990, 14. — Ž. Cetinić, Bibliografija Radmile Matejčić, Vijesti MK, 1991, 1—4. — S. Hojzan, Grada za bibliografiju prof. dr. Radmile Matejčić, Vjesnik Povijesnog arhiva Rijeka, 1993, 33—34. V. Fo.

MATELJAN, Krešo, slikar (Sumartin, 6. I. 1900 — Split, 1. X. 1985). Pohadao Akademiju u Zagrebu (1920—23). Slikao je dalmatinske pejzaže, mrtve prirode i portrete u impresionističkoj maniri tehnikama ulja, akvarela, tempere i akrilika (*Riva u noći; Jedra u sutonu; Šipci; Moja unuka*). U crtežima je bilježio motive iz Splita i okolice. Samostalno izlagao u Splitu 1978.

LIT.: V. Rismondo, Krešo Mateljan (katalog), Split 1978.

Ma. B.

MATEŠ, Antun, slikar (Zagreb, 23. XI. 1945). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1969 (M. Stančić). God. 1986—93. profesor na Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu. — Slika akvarelne i aquatintne pejzaže i vedute na tragu Turnera i impresionista. Prigušenim koloritom gradi treperavo očišćene ulice, trgova i parkova (*Magla*, 1982; *Preradovićeve ulice*, 1983; *Tomislav*, 1988; *Zdenac života*, 1993). Objavio mape grafika *S nama i bez nas* s D. Tadijanovićem 1988; *Ban* s J. Bratulićem 1990. i *U Zagrebu rođen* s M. Peićem 1992/93. — Samostalno izlagao u Bjelovaru, Zagrebu, Karlovcu, Melbourneu, Splitu, Portlandu, Osijeku i Mainzu.

LIT.: M. Peić, Antun Mateš (katalog), Zagreb 1982. — I. Zidić, Antun Mateš (katalog), Zagreb 1987. — Isti, Antun Mateš (katalog), Zagreb 1990. — M. Peić i S. Armbruster, Antun Mateš (katalog), Zagreb 1992.

K. Ma.

MATIĆ, Ivan, zlatar, majstor filigrana i urar (druga pol. XVIII. st.). Spominje ga Ivan Lovrić u knjizi *Bilješke o putu po Dalmaciji opata Alberta Fortisa* (1776) kao izvanredno sposobna samouka iz Dalmatinske zagore (Sinj), koji bi mogao stati uz bok najglasovitijim tal. obrtnicima. Matićevo ime susreće se češće u sudskim spisima, gdje kao vještak procjenjuje nakit i druge zlatne i srebrne predmete.

MATIĆ, Zora, slikarica (Kresnice, Slovenija, 12. II. 1923). Studirala na akademijama u Zagrebu i Münchenu 1941—44 (M. Müller). Slobodnom ekspresionističkom gestom slika pejzaže, portrete i figuralne kompozicije,

bogate fakture i tjeskobne egzistencijalne atmosfere (*Glava muškarca u plavom ogrtaču*, 1975; *Autoportret*, 1976, *Prorok*, 1976). — Samostalno je izlagala u Zagrebu, Beogradu, Novome Sadu, Rovinju, Amsterdamu, Rotterdamu, Londonu i Hamburgu.

LIT.: J. Depolo, Zora Matić (katalog), Zagreb 1978. — B. Čosić, Zora Matić (katalog), Zagreb 1984.

Ž. Sa.

MATIJACA, Ivo, kulturni povjesničar i muzealac (Korčula, 3. I. 1916 — 2. VI. 1994). Postavši 1950. korčulanskim opatom započeo je prikupljanje i sistematizaciju umjetnina iz korčulanskih crkava te je 1954. otvorio Opatsku riznicu Sv. Marka u bivšoj biskupskoj palači. Potaknuo je uređenje zbirke ikona bratovštine Svih Svetih (1961) te zbirku bratovština Gospe od Utjehe (1965) i Sv. Roka (1968). Istraživao je crkv. i kult. povijest grada Korčule.

BIBL.: Srebrni oltarni i ophodni križevi korčulanskih crkava (s A. Faznić), Peristil, 1977, 20; Srebrni svijećnjaci i svjetiljke korčulanskih crkava (s A. Faznić), ibid., 1981, 24. M. Bač.

MATIJA IZ MILETINCA, kaligraf i minijaturist (druga pol. XV. st.). Bio je župnik u selu Hotnja. Po naruđbi zagrebačkoga kanonika i topuskoga opata Jurja iz Miletinca (Juraj de Topusko) izradio u posljednjem desetljeću XV. st. dva tzv. zagrebačka misala: *Missale Zagrabiense Georgii de Topusko* (MR 170, Metropolitanska knjižnica u Zagrebu) i *Missale Zagrabiense* (Č 504, Čazmanski kaptol u Varaždinu). Oba su misala pisana kaligrafskom goticom, tekst crnom a rubrike crvenom bojom. Prvi je bogato iskićen inicijalima i iluminacijama (na sedam listova) i u ekspliku se navodi tko ga je izradio (»per manus Mathei presbyteri de Milethincz«), dok je drugi skromniji, s jednostavnom ornamentikom uz pojedine inicijale i ne spominje se ime majstora.

LIT.: D. Kniewald, Zagrebački liturgijski kodeksi XI—XV st., Croatia sacra, 1940, 19, str. 56—57. — J. Ladika, Misal Jurja Topuskog Č 504, Zagreb 1960.

Š. Ju.

MATIJA IZ PULE, graditelj (XV. st.). Na trobrodnoj crkvi Marije Snježne u Čepiću (S Istra), dovršenoj 1492, ubilježeni su kao graditelji (klesarski znakovi) majstor Petar iz Ljubljane i Matija iz Pule. Crkva je tipično djelo istarskoga graničnoga područja na kojemu se miješaju utjecaji srednjoeu. i jadranskoga kulturno-umj. kruga. Petru se pripisuje gotički svod poligonalnoga svetišta, a Matiji arkade sa šiljastim lukovima i rustičnim renesansnim kapitelima. Vjerojatnija je pretpostavka da su oba majstora izvela zajednički samo arkade, tj. pregradnju prvotno jednobrodne crkve u trobrodnu.

LIT.: R. Ivančević, Crkva sv. Marije Snježne u Čepiću, Radovi OPU, 1960, 2.

R. Ić.

MATJEVIĆ, Juraj, arhitekt i urbanist (Zagreb, 29. X. 1942 — Buje, 1. IV. 1994). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1968 (N. Šegvić). Od 1970. djeluje u Urbanističkom institutu Hrvatske gdje radi na izradi prostornih planova općina (Poreč, 1977; Hvar, 1992), generalnih urbanističkih planova gradova (Hvar, 1989; Jelsa 1991; Novigrad, 1993), urbanističkih rješenja stambenih naselja (Cavtat, Umag, 1970; Poreč, 1972—1994; Dubrovnik, 1972; Funtana, 1977; Vrsar, 1977—93), urbanističkih rješenja stambeno-poslovnih te turističkih zona (Plava i Zelena laguna, 1977—88; Materada, 1983; Molindrio, 1988. u Poreču). God. 1971—79. radi na koncepciji a potom na realizaciji prvoga cjelovitog turističkog stambenoga

grada na jadranskoj obali Červar-Porata kraj Poreča. Važnija izvedena arhitektonska djela su mu: stambene zgrade u Červaru (1978, s V. Matijević i D. Milasom), osnovna škola u Makarskoj (1980, s V. Matijević i D. Milasom), stambeni nizovi u Maredi (1983, s D. Milasom). Sudjelovao je na natječajima za: turističko-rekreacijski centar Gornji Šeher u Banjoj Luci (1972, I. nagrada, s V. Matijević i I. Domijanom); stambeno naselje »Livade« u Izoli (1976, s D. Milasom i I. Domijanom); sekundarne gradske centre Trg Francuske Republike (1977, I. nagrada, s I. Čizmekom, D. Milasom i D. Pološkim) i Kvaternikov trg (1980, s D. Milasom i D. Pološkim) te za Svjetski trgovački centar (1991, s I. Čizmekom, A. Levijem, I. Domijanom i A. Bašićem) u Zagrebu.

BIBL.: Červar-Porat, Prvo turističko-stambeno naselje, ČIP, 1982, 7–8 (352–353).

LIT.: T. Premrl, Ostvarena mogućnost duhovne komunikacije, ČIP, 1981, 12. — A. Rusan, Juraj Matijević — Dinko Milas, Turističko stambeno naselje Mareda, Arhitektura, 1984–85, 189–195. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, ibid., 1986, 196–199. — Urbanistički institut SR Hrvatske 1947–1987 (monografija), Zagreb 1988. — I. Maroević, Arhitektura i urbanizam u Hrvatskoj 1981–1985, ŽU, 1988, 43–44. — D. Milas, Juraj Matijević, arhitekt, urbanist, gradograditelj 1942–1994, ČIP, 1994, 9–10. T. Pl.

MATJEVIĆ, Marijan, kipar (Grubišno Polje, 27. III. 1907 — Beč, 15. XI. 1971). Studirao na Akademiji u Zagrebu (1923–27) i tri godine u Parizu (A. Maillol), gdje je bio u kontaktu s I. Meštrovićem. Profesor na gimnazijama u Cetinju, Kruševcu, Beogradu, Obrtnoj školi u Zagrebu (od 1939); docent na Akademiji likovnih umjetnosti u Beču (od 1943), profesor na gimnaziji u Mattersburgu (od 1949), gdje se nastanio među Gradišćanskim Hrvatima. Kipove radi u bronci i kamenu, a slika u ulju. Radi portrete (Stjepan Radić, 1926; Đ. Sudeta, 1941), javne spomenike (E. Kvaternik u Rakovici, 1932; A. Starčević, skica 1940; u Völkermarktu i Ferlachu u Koruškoj). Samostalno je izlagao u Parizu (1932) i Beču (1941).

LIT.: J. Vlašić, Likovna umjetnost Gradišćanskih Hrvata, u djelu: Gradišćanski Hrvati, Zagreb 1973. R.

MATINA-MARINKOVIĆ, Ivka, naivna slikarica (Hlebina, 24. V. 1923). Pripada hlebinskome slikarskom krugu; slikanje učila kod I. Generalića. Slika na staklu prizore iz seoskoga života i cvijeće, na poetičan način, pretežno u toplim tonovima. Samostalno izlagala u Zagrebu (1970, 1971, 1976, 1980, 1983), Koprivnici (1972), Milanu, Veroni i Ferrari (1973), Düsseldorfu i Heidelbergu (1974), Opatiji i Poreču (1975), Xanten-Lüttingenu (1976) i Orsoyu (1977) u Njemačkoj, Berlinu (1977), New Yorku (1980) i Palm Beachu (sa S. Večenajem, 1981).

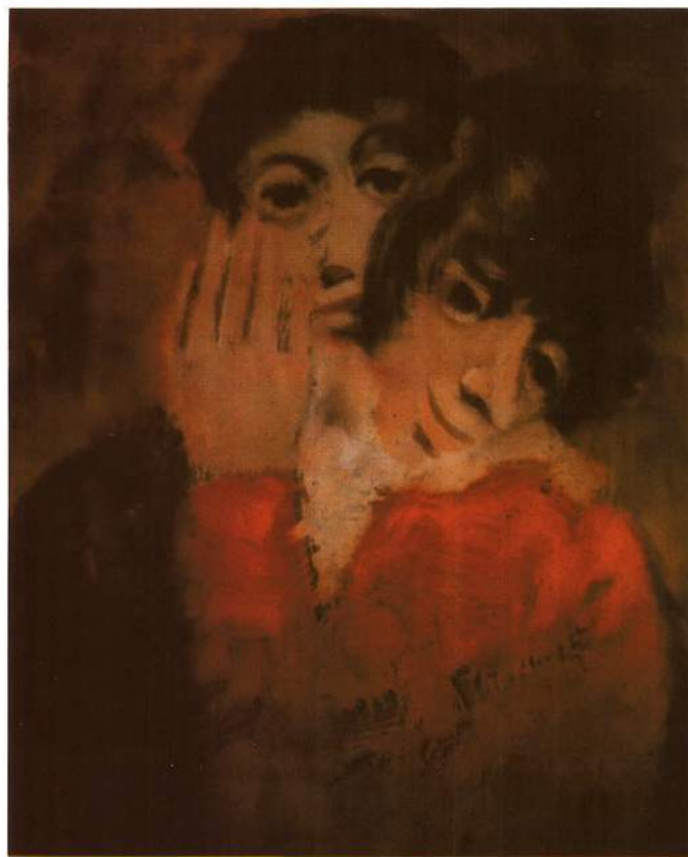
LIT.: G. Gamulin i A. Jakovský, Ivka Matina-Marinković (katalog), Ferrara 1973. — I pittori naïfs della Scuola di Hlebina, Verona 1974. — A. Jakovský, Peintres naïfs, Basel 1976. R.

MATJAŠIĆ, Roko, slikar (Pučišća, 1900 — Viña del Mar, Čile, 11. XI. 1949). Školovao se na Braču. God. 1920. odlazi u Boliviju, gdje radi kao rudar, potom 1925–31. pohađa Akademiju u Santiagu de Chile. Boravio je u Parizu 1931–33, poslije toga predaje na Umjetničkoj akademiji u Valparaisu. Slikao je pejzaže, mrtve prirode i figuralne kompozicije u duhu intimizma i postimpresionističkoga kolorizma (*Brežuljci s grmovima, Stolica s kruškama, Ribari*). Izložba njegovih djela priređena je u Zagrebu 1984.

LIT.: A. Vekarić, Izložba slika Roka Matjašića, Jugoslavenski glasnik (Santiago de Chile), 1935, 6. — K. Prijatelj i Z. Tonković, Galerija Bol (katalog), Bol 1981. — V. Bužančić, Roko Matjašić (katalog), Zagreb 1984. Ž. Sa.

MATKOVIĆ, Vinko, kipar (Sušak, 31. III. 1911 — Rijeka, 22. I. 1973). Kamenarsko umijeće upoznao u radionici oca Rudolfa na Sušaku. Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1935 (F. Kršinić, I. Meštrović). Od 1936. živio u Rijeci (Sušak). U ranijemu razdoblju modelira realistička poprsja (N. Polić, Lj. Wiesner, D. Gervais, I. Zajc) i intimistički koncipirane figure (*Na rivi; Kompozicija*). Poslije 1950. prelazi na veće formate te izvodi više memorijalnih spomenika: Grižane (1953), Poreč (1953), Rab (1955), Škrlevo (1957), Donja Vežica (1959), Višnjan (1959). Najpoznatiji mu je *Spomenik oslobođenja Rijeke* (1955, suradnici Z. Sila i Z. Kolacio). Izradio biste partizanskih boraca (V. Lenac, M. Lenac, V. Širola-Pajo). Bavio se i sitnom plastikom (*Bodul s mijehom; Podvodni ribolovac; Brodograditelj*), a posljednjih godina radio je u iskusnoman bakru dekorativne kompozicije za domaće i strane brodove. R.

MATOŠ, Antun Gustav, književnik i likovni kritičar (Tovarnik, 13. VI. 1873 — Zagreb, 17. III. 1914). Školovao se u Zagrebu i Beču. Živio je u Beogradu, Ženevi, Parizu i Zagrebu. U sklopu svojega književnog rada objavljivao članke, kritike, eseje i polemike s područja lik. umjetnosti; o lik. problemima pisao je i u svojim feljtonima i putopisima. Upoznavao je naše čitateljstvo s velikim ličnostima moderne umjetnosti i s najnovijim

Z. MATIĆ, *Dvoje*

lik. strujanjima, pišući o Daumieru, futurizmu itd. Isticao je one autore koje je vrijeme potvrdilo kao neospornje vrijednosti (M. Kraljević, B. Petrović, V. Kovačić). Matošev lik. prosudbe pisane su osjećajem i nervom pjesnika, impresionistički, no unatoč tomu vrlo obrazloženo.

BIBL.: Slikarstvo na prošlogodišnjoj izložbi, Nada (Sarajevo), 1901, 1; Pariški saloni, Vienac, 1903, 16; Izložbene impresije. Treća jugoslavenska umjetnička izložba Saveza »Lade« u Zagrebu, HS, 1908, 10; Dojmovi s umjetničke izložbe, ibid., 1909, 9–10; Slikar Crnčić, Savremenik, 1910, 4; Povodom izložbe Medulića, ibid., 1910, 11; Slikar Miroslav pl. Kraljević, ibid., 1913, 1; O likovnim umjetnostima, Sabrana djela, XI, Zagreb 1973.

LIT.: I. Zidić, Matoš i plastična umjetnost, Razlog, 1964, 5.

D. Hč.

MATOŠIĆ, Dragutin, arhitekt i urbanist (Split, 28. I. 1932). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1959. Od 1970. direktor je Urbanističkoga zavoda Dalmacije u Splitu. Autor je projekta za restauracije u Jurjevu kraj Senja, urbanističkoga rješenja stambenih zgrada i postaje na ist. obali gradske luke te urbanističkoga projekta za Građevinski školski centar u Splitu. Piše o urbanizmu u nas poslije II. svj. r.

BIBL.: Problemi urbanizacije, Urbs, 1966, 6; Splitki urbanizam na pragu trećeg poslijeratnog decentija, ibid., 1967, 7; Splitki urbanizam uoči donošenja novog generalnog urbanističkog plana, Arhitektura, 1971, 111–112; 25 godina prostornog planiranja u Dalmaciji, Privreda Dalmacije, 1973, 3. R.

MATRIKULA BRATOVŠTINE SV. DUHA U TROGIRU, iluminirani rukopis iz 1428, čuva se u zbirci crkve Sv. Ivana u Trogiru. Slikar Blaž Jurjev izradio je veliku dvodijelnu minijaturu na zlatnoj pozadini. Prikazuje skupinu bratima koji kleče odjeveni u svijetle halje s kukuljicama na glavama. Pred njima kleči gastald u modroj halji. Okrenuti su prema simboličnoj slici Presvetoga Trojstva.

LIT.: B. Pecarski, Jedna trogirski minijatura XV stoljeća, Prilozi—Dalmacija, 1960. R.

MATRIKULE BRATOVŠTINA U DUBROVNIKU, naziv za dva rukopisa pisana na pergameni i iluminirana u Dubrovniku. Prvi je *Matrikula Sv. Duha i Sv. Spasitelja*, na kojoj su najstariji inicijali izvedeni 1348, a minijatura i noviji inicijali 1432. Na minijaturi su prikazani Krist na prijestolju, Sv. Antun pustinjač sa svinjom i Sv. Petar s ključevima. Inicijali i vinjete imaju biljne ornamente. Druga je *Matrikula Sv. Lazara*, iz XVI. st.; minijaturist je vjerojatno Pier Giovannijev iz Venecije. Na minijaturi su Raspeće, Bog Otac, Bl. Dj. Marija, vijenac anđeoskih glavic, Sv. Vlaho, Sv. Lazar i skupina bratima, sve u bogato ornamentiranomu renesansnome okviru. Matrikule se čuvaju u Historijskom arhivu u Dubrovniku.

LIT.: Minijatura u Jugoslaviji (katalog), Zagreb 1964.

R.